

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quomodo Augustinus verba illa: determinet in retractationibus. [D. E. F. G]

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

*Aliud testimonium Aug. ponit, quo Pelagius pro se
vtebatur.*

C

Similiter & innitebatur Pelagius verbis Aug. Post mediū
ca. 12. 10. 6.
contra gratiam, quę in libro de duabus animabus Et li. I. retr. 15.
cap. 15. post
medium
20. 1.
dicit. Peccati, inquit, reum tenere quemquam,
quia non fecit quod facere non potuit, summę i-
niquitatis & insanix est. His auditis exiit Pela-
gius dicēs. Cur ergo paruuli & illi qui nō habēt gra-
tiam, sine qua nō possunt facere mandata diuina,
rei tenentur? Hoc autem qua occasione dixerit, in l.
retract. Pelagio respondens aperit. Id enim cōtra
Manichęos dixit, qui in homine duas naturas esse
cōtendunt, vnam bonam ex Deo, alteram malam
ex gente tenebrarum, quę nunquam bona fuit,
nec bonum velle potest: quod si esset, non videre-
tur ei imputandum esse si bonum non faceret.

Aliud quod videtur contradicere gratiæ Dei addit. D

Alibi etiam Au. dicit, quod huic gratiæ contra- In medio ca.
16. in 10m. 6.
dicere videtur qua iustificatur. Ait enim in lib. cō-
tra Adamantium Manichęi discipulum: Nisi quis-
que voluntatem suam mutauerit, bonum opera-
ri nō potest. quod in nostra potestate esse positum
Dominus docet, vbi ait, Aut facite arborem bonā,
aut fructus eius bonos, &c. Quod Augu. in retract.
non esse contra gratiam Dei quam prædicamus,
ostendit. In potestate quippe hominis est mutare Aug. in lib.
retract. 1. ca.
22. n. fine.
in melius voluntatem: sed ea potestas nulla est, ni-
si à Deo detur: de quo dictum est, Dedit eis pote-
statem filios Dei fieri. Cum enim hoc sit in pote- Ioan. 1. b.
state, quod cum volumus facimus, nihil tam in
potestate quam ipsa voluntas est: sed præpara-
tur à domino voluntas: eo ergo modo dat pote-
statem.

*Aliud testimonium eiusdem quod videtur ad-
uersum.*

E

Sic etiam intelligēdum est, quod in eodem ait,
sc. in nostra potestate esse vel inseri bonitate Dei,
vel

vel excidi ei⁹ seueritate mereamur: quia in potestate nostra non est, nisi quod nostram sequitur voluntatem: quæ cum præparatur à domino, facile sit opus pietati, setiam quod impossibile, & difficile fuit.

Aliud testimonium.

*In exposit.
propos. 60.
in fine.*

*Ibid. 61. in
fine.*

*Lib. 1. retra.
ad medium.*

In expositione quoq; quarundam propositionum epistolæ ad Romanos quædam August. interfert, quæ videntur huic doctrinæ gratiæ aduersari. Ait enim, Quod credimus nostrum est: quod autem bonum operamur, illius est qui credentibus dat Spiritum sanctum. & paulo post. Nostrum est credere & velle: illius autem dare credentibus & volentibus facultatem bene operandi per spiritum sanctum. Quæ qualiter intelligi debeant August. in libro retract. aperit dicens. Verum est quidem à Deo esse quod operamur bonum: sed eadem regula vtriusque est, & volendi scilicet & faciendi: & vtrumque ipsius est, quia ipse præparat voluntatem, & vtrumque nostrum est, quia non fit nisi volentibus nobis. Illa itaq; profecto non dixissem, si iam scire etiam ipsam fidem inter sp. S. munera reperiri.

Adhuc addit aliud quod videtur contrarium.

Cap. 5. ad finem tom. 7.

Illud etiam diligenter est inspiciendum, quod August. in lib. de prædestinat. Sanctorum ait, scilicet quod posse habere fidem sicut posse habere charitatem, natura est hominum: habere autem fidem sicut habere charitatem, gratia est fidelium. Quod non ita dictum est, tãquam ex libero arbitrio valeat haberi fides vel charitas: sed quia aptitudinẽ naturalem habet mens hominis ad credendum vel diligendum, quæ Dei gratia præuenta credit & diligit: quod sine gratia non valet.

Testimonio Hieronymi astruit, quod tenendum sit de gratia & libero arbitrio: vbi triplex heresis inducitur, scilicet, Iouiniani, Manichei, Pelagii.

Id ergo de gratia & libero arbitrio indubitãter teneat-